

Ormanlık Yükseköğretim Kurumlarında İsim Değişirme Süreçleri

Periodical Name Changes in the Higher Education Forestry Institutions of Turkey

Orhan Sevgi

Istanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Orman Fakültesi, Toprak İlimi ve Ekoloji Anabilim Dalı, İstanbul

Özet

Ormanlıkta yükseköğretim, 1857 yılından başlayarak günümüze kadar devam etmiştir. Ormanlık eğitiminin bağlı olduğu kurumlara ilişkin isim değişiklikleri; (1) 1857–1934 yılları arası, (2) 1945–1948 yılları arası ve (3) 2006–2018 yılları arası olacak biçimde üç dönemde incelenmiştir. Orman Fakültesi, ilk döneminde önce Maden Bakanlığına sonra Tarım Bakanlığına, Cumhuriyet dönemi ile birlikte de, 1934'te *Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsüne* (YZE) bağlanmıştır. Bu dönemdeki değişimler kurumun ve mesleğin itibarını artırıcı yönde olmuştur. İkinci dönemde ise ormanlık yükseköğretimi YZE'den İstanbul Üniversitesine bağlanmıştır. Meydana gelen bu değişikliklerin karar süreçlerine, Orman Fakültesinin kurulları ve öğretim üyeleri doğrudan dâhil edilmiştir. Üçüncü dönem ise ormanlık eğitimi kurumlarının ve meslek sahiplerinin sürece dahil edilmeden düzenlemelerin yapıldığı dönem olarak kendisini göstermektedir. Yükseköğretim politikasızlığının bir yansıması olarak kurumsal isimlerin korunmadığı ve ormanlık yükseköğretim kurumlarında akademik geleneğin oluşması geciktirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Fakülte isimleri, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi, ormanlık yükseköğretimi, Yüksek Ziraat Enstitüsü.

İnsanlar, orman ve öğelerini manevi ihtiyaçları açısından değerlendirmiş ve kültürün temel unsuru haline getirmiştir (Ergun, 2004; Parkin, 1997; Seeland, 1997). Günümüzde orman, toplumumuzun kültürüne o kadar nüfuz etmiştir ki, kişi isimlerine ormanlık alanlarda yaşayan canlıların isimlerinin verilmesi sıradanlaşmıştır. Örneğin; Kartal, Doğan, Ilgın, Çınar, Lale, Defne gibi isimlere rastlanılmaktadır. Ormanın maddi işlevleri; orman ürünlerinin üretimi, su koruma ve üretimi, toprak ve verimliliğini koruma, iklim, toplum sağlığı, doğa koruma, estetik, rekreasyon, istihdam ve ulusal savunma işlevidir (Eraslan, 1973; Özdönmez vd., 1996).

Abstract

Forestry higher education has been offered since 1857. This study investigates the alterations made in the tertiary forestry institution names in Turkey under three periods: (1) between the years 1857 and 1934, (2) between the years 1945 and 1948, and (3) between the years 2006 and 2018. The Faculty of Forestry was under the Ministry of Mining during the first period, which later became a unit under the Ministry of Agriculture. In 1934, during the Republican period, it became a subdivision of *Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü* (Ankara Institute of Advanced Agriculture, YZE). All those changes in this period improved the reputation of the institution and the occupation. In the second period, tertiary-level forestry education was separated from YZE and incorporated into Istanbul University. The faculty members and the councils of the Faculty of Forestry were directly involved in the decision-making processes required by this change. However, the third period is marked by regulations that were made without involving any forestry education institutions and professionals. Due to the lack of a clear higher education policy, the names of institutions have not been preserved and the formation of an academic tradition in the forestry institutions has been delayed.

Keywords: Faculty names, forestry higher education, Institute of Advanced Agriculture, Istanbul University Faculty of Forestry.

Ormanlık yükseköğretiminin ana görevi; orman alanlarının korunması ve toplumun bu alanlardan maddi ve manevi ihtiyaçlarının sağlanmasıdır. Bu amaçla; *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi*'nin nüvesi olarak 1857'de kurulan *Orman Mektebi*'nden günümüze kadar bu yükseköğretim görevi devam ettirilmiştir. Ayrıca doğa koruması, çevre sorunları, ekoloji, canlı çeşitliliği konularında da ormanlık yükseköğretimi, Türkiye'nin öncüsüdür (Berkes ve Kışlalıoğlu, 1990).

1981 yılına dek, toplam üniversite sayısı 19 iken, 2017 yılında ise 61 vakıf ve 114 devlet olmak üzere toplam 181 üniversite sayısına ulaşılmıştır (Günay ve Günay, 2017). 2018 yılında ise

İletişim / Correspondence:

Prof. Dr. Orhan Sevgi
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Orman Fakültesi, Toprak İlimi ve
Ekoloji Anabilim Dalı, Sarıyer, İstanbul
e-posta: osevgi@istanbul.edu.tr

Yükseköğretim Dergisi / Journal of Higher Education (Turkey), 11(1), 1–9. © 2021 Deomed
Geliş tarihi / Received: Ekim / October 16, 2018; Kabul tarihi / Accepted: Eylül / September 29, 2020
Bu makalenin atfı künyesi / How to cite this article: Sevgi, O. (2021). Ormanlık yükseköğretim kurumlarında isim
değişirme süreçleri. *Yükseköğretim Dergisi*, 11(1), 1–9. doi:10.2399/yod.19.030000

ORCID ID: O. Sevgi 0000-0002-9706-9973

7141 sayılı Kanun kapsamında (bazı mevcut üniversitelerin bölünmesiyle) 20 yeni üniversite kurulmuştur. 1981'den sonra kurulan devlet üniversitelerinin önemli kısmı, daha önceki üniversitelerin diğer illerdeki bazı akademik birimleri üzerine kurulmuştur (Kaynar ve Parlak, 2005). Orman fakülteleri de bu uygulamaların kapsamında kalmıştır. Üniversitelerde gerçekleşen bu değişimlerden dolayı, birçok fakültenin ismi de değişikliğe uğramıştır. Başta orman fakülteleri olmakla birlikte akademik birimlerin isim değişikliğinin boyutları, süreçleri, etkileri ve sorunların çözümü üzerine sınırlı çalışma bulunmaktadır.

Bu makale, ormancılık yükseköğretim kurumlarının isim değişimlerine odaklanmıştır. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi*'nin, ormancılık eğitim kurumları içinde tarihî ve köklü bir değeri bulunmaktadır. Dolayısıyla ormancılık yükseköğretim tarihinde yaşanan isim değişiklikleri, *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi* merkez alınarak değerlendirilirken, diğer isim değişimleri ise mevcut orman fakültelerini içerecek şekilde değerlendirilmiştir. Böylece, kurumların kimliklerinde önemli bir yeri olan isim değişikliklerinin süreçlerinin anlaşılmasına katkı sağlanması düşünülmektedir.

Ormancılık yükseköğretiminin yapıldığı kurumlar, 1857'den beri çeşitli birimlere bağlanmış ve isim değişikliğine uğramıştır. Çalışma kapsamında iki soruya yanıt aranacaktır: Kurum ismi değişiklikleri nelerdir? İsim değişikliklerinin nitelikleri nedir? Bu çalışma kapsamında, ormancılık eğitim kurumlarının isim değişiklikleri üç dönemde incelenmiştir. (1) 1857–1934 arası dönemdeki isim değişiklikleri, (2) Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsünden İstanbul Üniversitesine geçiş, yani 1945–1948 yılları, (3) orman fakültelerinin çoğalması ve kapa-aç döneminin yaşandığı 2006–2018 yılları. Çalışma kapsamında, 1857 yılından günümüze kadar, konuyla ilgili çıkarılan yasa ve yönetmeliklerle ulaşılabilen kurul kararları kullanılmış, yaklaşımlardaki farklılıklar bu yazılı kaynaklara dayanılarak değerlendirilmiş ve dönemlere göre belirlenmiştir.

Kavramsallaştırma

Çalışmamızda yer alan kavramların anlamları aşağıda sunulmuştur. Kurumlar isimleriyle bilinirler, diğer kurumlardan ayrılırlar ve kimlik kazanırlar. Üniversitelerin bünyesinde bulunan fakülteler isimlendirilirken “Üniversite + Fakülte” yapısı kullanılmaktadır. Bu çalışmada da fakülte ismi ifadesi bu yapıyı ifade etmektedir. Örneğin; İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi, Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi gibi. Dolayısıyla fakülteler bu isimleriyle varlık bulurlar. Kurum varlığının son bulması ya da

kapanması, kurum ismiyle doğrudan ilişkilidir. “Kurumun kapanması” kavramı kurum isminin kullanılmaması, geçmişte kalması ve güncel resmi yazışmalarda bulunmaması anlamına gelmektedir. Kurumun kapanması iki farklı yol ile olmaktadır. Birincisi kurumun devamının olmaması şeklinde, ikincisi ise isim değişikliği yoluyla yapılmaktadır. Kurumun devamı olmaması şeklindeki kapatmaya örnek olarak Yüksek Ziraat Enstitüsünün kapatılması verilebilir. İsim değişikliğini daha da belirginleştirmek için kapatılan kurum ve açılan kurum şeklinde ayrıma gidilmiştir. Yapılan işlemin, kuruma katkısı olduğu durumlarda “isim değişikliği” kavramını, kuruma katkısı olmadığı ya da olumsuz olduğu düşünüldüğü durumlarda ise “kapa-aç” kavramı tercih edilmiştir. Kapatılan kurum için “İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi”, açılan kurum için ise “İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Orman Fakültesi” örnek verilebilir. Bu kavramsallaştırmayı YÖK'ün web sitesinde Orman Fakülteleri listelendiğinde “İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi” isminin bulunmaması desteklemektedir.^[1] İsim değiştirerek kurum kapatmanın hukuki kavramı ise “*bağlantısı değiştirilerek*” ifadesidir (7141 sayılı Kanun, 2018).

1934 Öncesi İsim Değişiklikleri

Ormancılık yükseköğretiminin başlangıcı, 1850'li yıllara kadar gitmektedir. “*Osmanlı'nın 1856 yılında Islahat Fermanı çıkarılmış ve Islahat Hattı Humayunu yayımlanmıştır. Buna uyularak, yerli ve yabancı uzmanlardan oluşan Meclisi Meabir kurulmuş ve bu meclise yol, kanal, demiryolu, endüstri, tarım ve orman işlerinde yapılacak ıslahat esaslarının incelenmesi görevi verilmiştir. Ormancı delege olarak bu meclise katılmak üzere, 1856 yılında Fransa'dan M. Stbeme ve Louis Tassy adlarında iki değerli ormancı uzman getirilmiştir*” (Eraslan, 1989, s. 1). Söz konusu ormancı uzmanlardan Louis Tassy ülkemizde ormancılık eğitiminin başlangıcını inşa eden kişidir.

Yurt dışından gelen Louis Tassy tarafından ilk orman okulu 17 Kasım 1857 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur (Kutluk, 1957, s. 18). Söz konusu okul 1862'de kapanmış^[2] daha sonra 1866 yılında Tassy'nin müdürlüğünde ikinci defa açılmıştır (Eraslan, 1989, s. 4). 1870 ile 1879 arasında orman okulu Simon müdürlüğünde eğitimine devam etmiştir (Yund, 1957, s. 24). 1880 yılından sonra ise *Orman Mektebi ile Maden Mektebi* birleştirilerek *Orman ve Maadin Mektebi* kurulmuştur (Eraslan, 1989, s. 6). 1893 yılında Orman ve Maadin Mektebi kaldırılarak, Ormancılık Bölümü, *Halkalı Ziraat Mektebi Alisi*'ne bağlanmıştır (Eraslan, 1989, s.7). Söz konusu okul 1903 yılında *Halkalı Ziraat ve Ormancılık Mektebi Âlisi*, 1910 yılında ise *Or-*

[1] Bkz. www.yok.gov.tr; https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-bolum.php?b=10163

[2] Söz konusu okulla ilgili olarak kaynaklarda okulun öğrenci bulmakta zorlandığı (Keskin, 2013) ve okulun Louis Tassy ülkesine döndüğü için kapatıldığı belirtilmektedir (Gümüş, 2012).

man Mektebi Âlisi adını almıştır (Pamay, Çanakçıoğlu, Özdönmez, ve İstanbullu, 1972, s. 5–7; Eraslan, 1989, s. 7–10). 10.06.1933 kabul tarihli ve 2291 sayılı Kanun ile bir tarım üniversitesi niteliği taşıyan, *Yüksek Ziraat Enstitüsü kurulmuştur. Orman Mektebi Âlisi* 18.06.1934 tarihli ve 2524 sayılı Kanun ile *Orman Fakültesi* olarak Yüksek Ziraat Enstitüsü'ne dahil edilmiştir (Eraslan, 1989, s. 10; Pamay vd., 1972, s. 7–8). Orman Fakültesinin geçmişinde yaşanan bu değişimler, sosyal olayların yoğun olduğu dönemin (19. ve 20. yüzyıl son derece hareketli zaman dilimleridir) birer yansımasıdır. Söz konusu dönemde diğer eğitim alanlarında da benzer değişimler görülmektedir (Gündüz, 2015; Yelkinci, 2010). Örneğin, ordunun hekim ihtiyacını karşılamak üzere 1827'de kurulan *Tıphane-i ve Cerrahane-i Amire* isimli okul, günümüz İstanbul Tıp Fakültesine dönüşmüştür (Kazancıgil, 2013). 1878 yılında, günümüzde İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi ismini almış olan *Hukuk Mektebi* ise Adliye Nezareti'nin ihtiyaçlarını karşılamak için kurulmuştur (Yelkinci, 2010). Daha sonra İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesine dönüşecek olan *Eczacı Mektebi-i Alisi* 1908'de kurulmuştur (Baytop, 1985).

Ormancılık eğitiminin Osmanlı dönemindeki isim değişikliklerinin en önemli nedeni, mesleğin tam olarak teşekkül etmesinden ileri gelebilir. Çünkü bu dönemde odunun ekonomik değeri çok iyi bilinse de bu ürünün yetiştirilerek veya bakımlarla elde edileceği konusunda bilinç arttıkça, ormancılık eğitimi bağımsızlaşmıştır. Her ne kadar Cumhuriyet öncesi *Orman Mektebi* olarak kurulsun da, okulların bağlı oldukları bakanlıklar Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Orman ve Maden Bakanlığı ve Tarım Bakanlığıdır (Gümüş, 2012). Özellikle ormanın madenle birlikte anılması, ormanın da doğal bir kaynak olarak toplanması, çıkarılması ve işlenmesi olarak algılanmasından kaynaklanabilir. Bunu destekleyen ekonomik uygulamalar da bulunmaktadır. Bu dönemde ülke ormanlarından faydalanma işlerinin çoğu, yabancı firmalara ihale edilmiştir (Çağlar, 1979). Yabancı firmalar ile kurulan bu birlikteliğin, madencilik faaliyetlerinde orman ürünlerine olan ihtiyaçtan dolayı olması da muhtemeldir. Uzun süre ormancılıkta en önemli ürünlerden birisi, maden direği olmuştur.

Osmanlı döneminde karar vericilerin orman konusunda kısa sürede artan bilincine bağlı olarak, ormancılık yükseköğretimi maden yerine tarımla birlikte anılmaya başlanmıştır. Örneğin 1893 yılında Avrupa'daki orman okulları ile *Orman ve Maden Mektebi* karşılaştırılmış ve bazı olumsuzluklar görülmüştür (Keskin, 2013). Bu durum 1893 yılında Ormancılık Bölümünün *Halkah Ziraat Mektebi Alisi*'ne bağlanmasıyla somutlaşmıştır. Ormanın tarım gibi bir arazi kullanım şekli olduğunun bilinmesinin sonucu olarak okulun ismi 1903 yılında *Halkah Ziraat ve Ormancılık Mektebi Âlisi* olarak değiştirilmiştir. *Halkah Ziraat ve Ormancılık Mektebi Âlisi*'nde ormancılık uygulamala-

rının yeterli ölçüde yapılamaması sonucunda, 1906 yılı sonunda Bahçeköy'de müstakil bir *Orman Mektebi* kurulması için çalışmalara başlanmıştır (Keskin, 2013). 1910 yılında ise ormancılık eğitimi bağımsız bir adla yani *Orman Mektebi Âlisi* adıyla kurumsallaşmıştır. Cumhuriyetin kurulmasından sonra ise *Orman Mektebi Âlisi*, Orman Fakültesi adıyla bağımsız bir birim olarak Tarım Bakanlığı bünyesinde bulunan Yüksek Ziraat Enstitüsüne bağlanmıştır.

Ormancılık yükseköğretimine, kuruluşundan (17 Kasım 1857) I. Dünya Savaşı'na kadar Fransızlar katkı sağlarken, daha sonra Almanların katkıları olmuştur (Yıldırım, Erol ve Şahin, 2013). Ayrıca ormancılık yükseköğretimine damgasını vurmuş olan; Ord. Prof. Mazhar Diker (1917–1919), Ord. Prof. Dr. Esat Muhlis Oksal (1910–1916), Ord. Prof. Dr. Asaf Irmak (1929–1934), Prof. Dr. Şeref Nuri İlkmen (1930–1933), Prof. Dr. Fehim Fırat (1934–1937), Prof. Dr. Fikret Saatçıoğlu (1931–1935), Prof. Dr. Adnan Berkel (1929–1933), Prof. Dr. Abdülgafur Acatay (1931–1936), Prof. Dr. Hayrettin Kayacık (1935–1940), Prof. Dr. Savni Huş (1935–1940) ve Prof. Dr. Refik Erdem (1935–1941), Almanya'da lisansüstü eğitim yapmışlardır (Yıldırım vd., 2013). Dolayısıyla ormancılık yükseköğretiminin ne olduğu, hangi kurumlarda yapılacağı konusunda birikim oluşturulmuş ve 1948'de yaşanacak değişimin bilimsel alt yapısı oluşmuştur.

Ormancılık yükseköğretiminde 1934'e kadar olan isim değişikliklerinde yaşanan bu dalgalanmaların esası, orman alanlarının işletilerek ekonomiye dâhil edilmesi (Keskin, 2013) ve toplumun ormandan ihtiyaç ile taleplerinin karşılanması için insan yetiştirilmesinin arayışıdır. Ormancılık yükseköğretiminin kuruluş aşamasında yaşanan bu arayışlar kısa süre içinde okulun bağlandığı kurumların ve dolayısıyla isimlerinin değişmesine neden olmuştur. Bu kapsamda kurulan ormancılık yükseköğretim tarihi kurumları ve birimlerinin değişimi ■ Tablo 1'de verilmiştir. *Orman Mektebi* ile başlayan ormancılık yükseköğretim kurumu evrilerek en son *İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Orman Fakültesi*'ne dönüşmüştür.

1945–1948 Yılları Arasında İstanbul Üniversitesi'ne Bağlanması

Darülfünunun kapatılması ve İstanbul Üniversitesinin kurulması 1933 Üniversite reformuyla gerçekleştirilmiştir. Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Üniversiteler Kanunu kapsamında kalmıştır. Bundan dolayı Enstitü öğretim üyeleri Üniversiteler Kanunu kapsamında üniversiteye dönüşüm için girişimlerde bulunmuşlardır. Ayrıca Başbakan Hasan Saka'nın 22.12.1947 tarihli Yüksek Ziraat Enstitüleri Kanun Tasarısı'nın gerekçesinde "14.VIII.1946 tarihinde okunan ve Kamutayca onanan Hükümet programında bu busus «Yüksek Ziraat Ensti-

Tablo 1. Ormancılık yükseköğretiminin tarihi kurumlarının isimleri, açılış ve kapanış yılları ile var olma süreleri.

İsimler	Açılış yılı	Kapanış yılı	Varolma süresi
Orman Mektebi	1857	1862	5
Orman Mektebi	1866	1880	14
Orman ve Maadin Mektebi	1880	1893	13
Halkalı Ziraat Mektebi Alisi Ormancılık Bölümü	1893	1903	10
Halkalı Ziraat ve Ormancılık Mektebi Âlisi	1903	1910	7
Orman Mektebi Âlisi	1910	1934	24
YZE Orman Fakültesi	1934	1948	14
İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi	1948	2018	70
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Orman Fakültesi*	2018	-	-

*Makalenin hazırlandığı tarihte.

tipleri de Üniversiteler Kanunu'nun şümülü içine alınacaktır» şeklinde ifade edilmiştir.” (Komisyon Raporları, 1947) cümlelerine yer vererek iktidarın konuya verdiği önemi ortaya koymuştur.

Yükseköğretim faaliyetlerinin yapıldığı, Yüksek Ziraat Enstitüsünün Üniversiteler Kanunu'na dâhil edilmesi kapsamında önerilen kanun tasarıları, Orman Fakültesinin Meclisinde tartışılmış, alınan karar ve görüşler Yüksek Ziraat Enstitüsü Divanına gönderilmiştir (Belge, 1945). Söz konusu Enstitünün üniversiteye dönüştürülmesinde hazırlanan tasarlarda isim olarak; “Ankara İnönü Toprak Kültürü Üniversitesi Kanunu Tasarısı” olduğu tahmin^[1] edilmektedir. Daha sonra ise söz konusu isim “Ankara Tarım Üniversitesine” dönüşmüştür (Meclis Görüşmeleri, 1948).

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsünün Üniversiteler Kanunu'na dâhil edilme konusunda, dönemin Milli Şefi, üniversite yetkililerinin yanında Enstitü Rektörü Halit Civelekoğlu ile görüşmüş ve “Arkadaşlarımız üzülmesinler. Üniversiteler Kanunu'nun bütün faydalarından faydalanacaklardır, onlara söyleyiniz.” demiştir (Belge, 1946). Ayrıca Rektör tarafından verilen yazılı bilgiler okunmuş ve sözlü olarak da konuyla ilgili gelişmeler izah edilmiştir (Belge, 1946). Yöntem ise: “...enstitüye bağlı fakülte meclislerinde görüşmelerden mülbem olarak tasarının hazırlanması için her fakülteden bir üye seçilerek teşkili Yüksek Divanca kararlaştırılmıştır.” (Belge, 1946) şeklinde ortaya konulmuştur. Böylece Üniversiteler Kanun Tasarısı Fakülterden başlayarak Rektörlüğe oradan hükümete ve en son da TBMM'ye sunulmaktadır. Siyaset – Rektörlük (YZE) – Orman Fakültesi arasındaki yazışmalar; 1940'lı yıllarda ve Orman Fakültesinin İstanbul'da, YZE'nin Ankara'da olma koşullarında gerçekleştirilmiştir.

Bu süreçte Milli Eğitim Bakanlığı da çeşitli tasarlklar hazırlamaktaydı ve daha sonra bu tasarlklar Ankara Yüksek Ziraat

Enstitüsünün Fakülterine gönderilerek, tasarlkların tartışılması ve olgunlaşması sağlanırdı. Tartışılan tasarlkların dışında yeni öneriler olursa, bu öneriler de yine Fakülterle paylaşılmaktaydı. YZE Orman Fakültesi'nin Meclisinde 07.01.1947 tarihinde aşağıdaki değerlendirmeler yapılmıştır:

“YZE Divanının 11/12/1946 oturumunda Orman Fakültesi Dekan ve Senatörü evvelce hazırlanmış olan tasarıdaki Fakülte mümessilinin görüşüne uymak ve bu tasarının rubuna sadık kalmak sureti ile Tarım Üniversitesi teşkili hususunda alınan karara iştirak etmişlerdir. ...Sayın Tarım Bakanı Faik Kurdoğlu'nun 1/1/1947 Çarşamba günü Fakültemizi teşriflerinde Fakülte ilim üyeleriyle yapmış olduğu görüşmede Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsünün 4936 sayılı Üniversiteler Kanunu'nun şümülüne girmesi şekli hakkında Fakültenin görüşünün bildirilmesini istemesi üzerine Fakülte Meclisi 2/1/1947 Perşembe ve 3/1/1947 Cuma ve 6/1/1947 Pazartesi günleri toplanarak bu meseleyi yeniden incelemiş ve oy birliğiyle aşağıdaki hususları tespit etmiştir.” (Belge, 1947a). Metinde günümüzle ilgili aşağıdaki hususlar öne çıkmaktadır:

“...Fakülte bu görevini memleket ihtiyaçlarına en uygun bir şekilde ifa edebilmesi için tedrisatında Mübendislik disiplinlerine geniş ölçüde yer vermiş bulunmaktadır. Bu fiili zaruret karşısında Orman Fakültesinin en çok faydalanacağı ve iş birliği yapabileceği ilim müessesesi Teknik Üniversitedir. Esasen Geodezi, Orman Yol ve Köprüleri, Dekovil Hatları, Su Nakliyat tesisleri, Havai Hatlar İşetme İskân tesisleri, Sel Yataklarının Islahı velhasıl ormancılığımızın düzenlendirilmesini icap ettiren sahalarındaki bütün ilmi çalışmalar Teknik Üniversite ile organik ve siyantifik bağlılığı meydana getirmektedir.” (Belge, 1947a). Ayrıca metinde, ormancılık yükseköğretiminin uygulama alanı olan Belgrad Ormanı'na dikkat çekilmiştir (Belge, 1947a). Bu durum, 2018 yılında Orman Fa-

[3] Orman Fakültesinin arşivinde herhangi bir tarih belirtmeksizin 1945 yılındaki evraklar arasında bulunmasından dolayı bu kaniya varılmıştır.

kültesi Akademik Kurul kararlarında da belirtilmiştir (Fakülte Akademik Kurulu Kararları, 2018).

Yine aynı metinde 4936 sayılı ve 13.06.1946 tarihli Kanun'a ek kanun tasarısının 1'inci maddesinde İstanbul Teknik Üniversitesine bağlı olmak üzere yeni bir Orman Fakültesinin kurulmasına itiraz edilmiştir (Belge, 1947a). Çünkü 1857'den beri eğitim veren *YZE Orman Fakültesi*'nin kapatılıp İstanbul Teknik Üniversitesinde hiçbir binası ve kadrosu olmayan yeni Orman Fakültesinin açılmasının son derece yanlış olduğu izah edilmiştir. Söz konusu Orman Fakültesi Meclisinin itirazları, daha tasarı TBMM'ye gelmeden siyasilere tarafından kabul görmüş ve tasarıdan çıkarılarak Meclis görüşmelerine sunulmuştur (Meclis Görüşmeleri, 1948). Kapatılacak *YZE Orman Fakültesi*'nin İstanbul Teknik Üniversitesine mi yoksa İstanbul Üniversitesine mi katılacağı konusunda tartışma olmuştur (Meclis Görüşmeleri, 1948). Dönemin Milli Eğitim Bakanı Tahsin Banguoğlu konuşmasında, Orman Fakültesi öğrencilerinin eğitim programından örnekler vererek ormancılık eğitimi konusundaki bilgisini göstermiştir (Meclis Görüşmeleri, 1948). Benzer şekilde bir diğer siyasetçi ve aynı zamanda Orman Fakültesi hocalarından Milletvekili olan Prof. Dr. Ali Kemal Yiğitoğlu, Meclis görüşmelerinde fikirlerini beyan etmiştir (Meclis Görüşmeleri, 1948). Bu durum dönemin siyasilere ve bürokratlarının demokratik yaklaşımlarının yanı sıra ormancılık sektör ve mesleği konusundaki bilgileriyle açıklanabilir.

Orman Fakültesi Meclisinde 07.01.1947 tarihinde alınan kararlar Ankara YZE Divanının 06–07.02.1947 tarihli toplantısında "*Orman Fakültesi Dekanlığından Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü 4936 sayılı Üniversiteler Kanunu'nun şümülüne girmesi şekli hakkındaki Fakülte Meclisi görüşünü bildirmek üzere 7/1/1947 gün ve 43 sayılı yazı bağli olarak sunulan 7/1/1947 günlü kararın okunmasına lüzum olmadığına oy birliğiyle karar verildi.*" ifadelerine yer verilmiştir. Ayrıca Divanda Enstitünün Tarım Üniversitesine dönüşmesi konusuna hükümet beyannamesinde yer vermelerinden dolayı dönemin Başbakanı Recep Peker'e ve bizzat Enstitüye gelerek konuyla ilgili olarak Divan üyeleriyle fikir alışverişinde bulunan dönemin Milli Eğitim Bakanı Reşat Şemsettin Sırer'e teşekkür edilmiştir (Belge, 1947b). Tarım Üniversitesinin kurulma aşamalarına Orman Fakültesini temsilen katılan Orman Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Fikret Saatçioğlu, çalışmalarla ilgili olarak 21.01.1948 tarihinde Orman Fakülte Meclisine bilgi vermiştir (Belge, 1948a). Dolayısıyla dönemin siyasilere, yükseköğretimin önemi konusunda son derece duyarlı oldukları gibi, siyasi uygulamala-

rında ise daha ilk aşamasından itibaren katılımcı ve iletişime açık bir tutum sergiledikleri anlaşılmaktadır.

Her ne kadar Milli Eğitim Bakanlığının üniversite taslağında yer almasına ve Orman Fakülte Meclisinde bu yönde olumlu görüşler belirtilmiş olsa da, Orman Fakültesinin İstanbul Teknik Üniversitesine bağlanması gerçekleşmemiştir. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi*'nin arşivinde bütün kayıtların bulunmaması dolayısıyla bu yönde alınan muhtemel kararlara ulaşamamıştır. Bununla birlikte, dönemin tanıklarıyla 14.05.2018 tarihinde yapılan görüşmede^[4] Orman Fakültesinde hangi üniversiteye bağlanması gerektiği tartışmalarının olduğu, genç öğretim üyelerinin İstanbul Teknik Üniversitesine, yaşlı hocaların ise İstanbul Üniversitesine bağlanmasını istedikleri belirtilmiştir. Bu konuda Prof. Dr. Nuri İlken'in, 1973'te belirttiğine göre; "*Orman Fakültesinin gerek bulunduğu mevki ve gerekse üzerinde durduğu temel bilimler bakımında biyolojik ve ekonomik bilim dallarının ağır basması nedeniyle Teknik Üniversiteye değil de, İstanbul Üniversitesine bağlanması uygun görülmüştür.*" (İlken, 1974). Ayrıca dönemin etkili hocalarından Ord. Profesör Mazhar Diker, 21.08.1946 ile 14.08.1948 tarihleri arasında Ankara'da Orman Genel Müdürü olarak görev yapmıştır (Özdönmez, 1974, s. 14). Benzer şekilde Ord. Prof. Esat Muhlis Oksal ise YZE'nin Rektörü olarak görev yapmışlardır (Anonim, 1971, s. 6). Her iki hocanın da söz konusu geçişte etkilerinin olduğu düşünülmektedir.

YZE Ankara'da bulunurken ona bağlı olan Orman Fakültesi 1910 tarihinden beri Bahçeköy'de eğitim-öğretim faaliyetlerine devam etmektedir (Gümüş, 2016). Orman Fakültesinin YZE'den ayrılması ve İstanbul Üniversitesine bağlanmasıyla idari birimler arasındaki mesafe azalmıştır. Böylece Orman Fakültesinin eğitimine katkısı olmuştur. Ayrıca, diğer fakültelerle daha iyi işbirliği yapılmasından yazışmalara kadar çeşitli sorunların çözümü kolaylaşmıştır.

Aktarmada yaşanan bazı sorunlarla ilgili alınan örnek kararlar aşağıda sunulmuştur. *YZE Orman Fakültesi*'nin kapanışı öncesi yurt dışına çıkan personel dönüşte kurumlar arası yazışmalar sonucunda birimlerini bulabilmişlerdir. Bu konuda Necmi Sanyer'in durumuyla ilgili Profesörler Kurulunun aldığı karar örnek verilebilir (Belge, 1948b). Bir diğer örnek ise: 30.06.1948 tarihli 5234 sayılı Üniversiteler Kanunu'na ek kanun ile İstanbul Üniversitesine katılmış olan Orman Fakültesinin 1947–1948 ders yılı yaz ve güz dönemi sınavlarına girmeyen veya girip de başarı gösteremeyen öğrencilerin durumları ile ilgili Profesörler Kurulu kararınca intikal devresine özgü olarak sınav hakkı 23.11.1948 tarihinde verilmiştir (Belge, 1948c).

[4] Prof. Dr. İlhan Gülen, Prof. Dr. Metin Özdönmez, Prof. Dr. Selçuk Bayoğlu, Prof. Dr. Hüseyin Aksoy ve Prof. Dr. Turgay Aykut ile görüşme, Prof. Dr. Sultan Bekiroğlu, Prof. Dr. Orhan Sevgi, Doç. Dr. Taner Okan ve Orman Müh. Saliha Yadigar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Orman Fakültelerinin Çoğalması ve İsim Değişiklikleri

Orman Mektebi 1857’de kurulmuş ve 1948 yılında *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi* ismini almıştır (■ Tablo 1). *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi*, 1963’te *Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi* kurulana (1971–72 yılında eğitime başlayana) kadar ormancılık yükseköğretiminin tek kurumudur. Ülkemizde, toplam 19 üniversitenin bünyesinde çeşitli dönemlerde orman fakülteleri yer almıştır (■ Tablo 2). Söz konusu orman fakültelerinin kuruluş yılları, gelişimleri ve dönüşümleri çeşitli çalışmalara konu edilmiştir (Akkemik ve Okan, 2013; Sakıcı ve Ayan, 2013). Günümüzde üniversitelerde 12 adet orman fakültesi bulunmaktadır. Söz konusu 12 orman fakültesinin 7’si 2006–2018 yılları arasında isim değiştirme işlemine maruz kalmıştır (■ Tablo 2).

Bu dönemi daha önceki dönemlerden ayıran iki özellik bulunmaktadır. Bunlardan ilki, orman fakültelerinin önemli kısmına uygulanmış olması, ikincisi ise, yapılan değişikliğin kuruma yaptığı katkıların yönüdür. 2006–2018 yılları arasında isim değiştirmelerin yoğun yaşanması ve etkileri açısından kapa-ç dönemi olarak isimlendirilebilir. Bu dönemde *Ankara Üniversitesi Orman Fakültesi*, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Orman Fakültesi*, *Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Orman Fakültesi*, *Gazi Üniversitesi Orman Fakültesi* ve *Kafkas Üniversitesi Orman Fakültesi* için yapılan isim değiştirme işlemleri, Rektörlükle Fakültenin ayrı illerde olduğu yükseköğretim kurumlarında yapılmıştır (■ Tablo 2). Oysa *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi* ve *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi*’ne uygulanan isim değiştirme işlemi, Rektörlük ve Fakültenin aynı ilde olmasına rağmen yapılmıştır.

Kapa-ç döneminde 2018 yılında yapılan uygulama sonucunda kurum isminin yazılışı ve okunuşunda *İstanbul Üniversitesi ile Cerrahpaşa Orman Fakültesi* ayrı olarak algılanabilmektedir. Yani Cerrahpaşa ifadesi bu şekliyle *Orman Fakültesi*’ne aitmiş gibi durmaktadır. İsim konusunda sorunlar, sadece *İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Orman Fakültesi*’nde yaşanmamakta diğer fakültelerde de yaşamaktadır. Örneğin; *Cerrahpaşa Tıp Fakültesi*’nin 2018 yılından sonraki resmi adı *İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Cerrahpaşa Tıp Fakültesi* olmuştur. İsimde Cerrahpaşa iki defa geçmektedir. Ormancılık yükseköğretimi ve mesleğinin yazılı ve sözlü geleneğinde hiçbir dönemde Orman Fakültesinin önüne gelen bir ifade kullanılmamıştır. *İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Orman Fakültesi* ormancılık camiasında fakülte ismi açısından anlaşılmasız olduğu gibi ormancılık kurumlarıyla ilgisi düşük olan kişilerde de yanlış algılara neden olabi-

lecek niteliktedir. Mevcut ismin kullanıldığı resmi yazışmaların incelenmesi bu konuda yapılan değerlendirmelere katkı sağlayabilir. Orman fakültelerinin içinde *Bartın Orman Fakültesi* belki bunun tek istisnası olabilir. YÖK’ün web sitesinde *Bartın Üniversitesi Bartın Orman Fakültesi* olarak geçmektedir.

Yaşanan isim değişikliğiyle ilgili Kanun Tasarısı’na (İstanbul Üniversitesinin bölüneceği) dair ilk bilgiler 20 Nisan 2018 tarihli çeşitli gazetelerin haberlerinden öğrenilmiştir ve tasarının İstanbul Üniversitesinin hangi kurullarında tartışıldığı ve ne tür kararlar alındığı halen bilinmemektedir (Komisyon Görüşmeleri, 2018; Meclis Görüşmeleri, 2018a, 2018b, 2018c). Bu bölünmeden etkilenen Orman Fakültesinin tarihinde yaşanan isim değişikliklerinde oluşan kurum kültürü, siyasetler tarafından dikkate alınmamıştır. Orman Fakültesinin isim değişikliği deneyimi en son 70 yıl önce yaşanmış ve üniversitenin genel kültürü gereği akademik kurulların çalıştırılmaması, akademik alanda kabul görmemiştir. Bunun bir yansıması olan kurumsal bir varlık olarak *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi* 26.04.2018 tarihinde akademik kurulunda aldığı kararları kamuoyuyla paylaşmıştır (Fakülte Akademik Kurulu Kararları, 2018). Ayrıca ormancılık sivil toplumlarının ve meslek kamuoyunun görüşleri^[5] karar vericiler tarafından görmezlikten gelinmiştir.

Böylece ormancılık yükseköğretim kurumlarının (özellikle Üniversite Kanunu’ndan sonra) ilki ve kökeni olan *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi* kapatılmış yerine *İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Orman Fakültesi* açılmıştır. Oysa söz konusu fakülte, başta *Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi* olmak üzere farklı düzeylerde de olsa yeni kurulan orman fakültelerine eğitim-öğretim için doğrudan destek vermiştir. Ayrıca *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi* (Orman Mühendisliği ve Orman Endüstri Mühendisliği bölümleri olarak) üniversitenin mühendislik alanında ilk akreditasyonunu alma özelliğinin yanı sıra orman fakülteleri içinde de ilk akredite olan kurumdur.

Ülke ormancılık politikasının belirlenmesi, uygulanması ve denetlenmesini sağlayan orman mühendisleri yetiştirmenin yanında ormancılık alanında kuramsal ve uygulama çalışmalarını doğrudan gerçekleştiren *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi* bu emeklerinin karşılığında devleti yönetenlerden eğitim-öğretim niteliğinin daha da artırılması için teşvik beklerken, kurumsal varlığını kaybetmiştir. Ayrıca bu değişimin olumsuz etkileri hem ulusal hem de uluslararası ölçektir. Örneğin ulusal ölçekte; bu kapa-ç uygulaması 70 yıllık mezunlarının kurumsal ilişkisini ve aidiyet duygularını zedelemiştir. Uluslararası ölçek-

[5] Türkiye Ormancılar Derneği Marmara Şubesi’nin 24.04.2018 tarihli basın duyurusu (<http://www.todmarmara.org.tr/icerik.asp?ID=2465> - Erişim tarihi: 26.04.2018); TMMOB Orman Mühendisleri Odası’nın 24.04.2018 tarihli basın duyurusu (http://eski.ormuh.org.tr/bas%C4%B1n_duyurusu_turkiyenin_en_eski_orman_fakultesi!_1156.html - Erişim tarihi: 26.04.2018); TMMOB Peyzaj Mimarları Odası’nın 24.04.2018 tarihli basın duyurusu, (http://www.peyzaj.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=7914&tipi=3&sube=0 - Erişim tarihi: 27.04.2018); ORFAMDER’in 29.04.2018 tarihli basın duyurusu (<http://www.orfamder.org> - Erişim tarihi: 30.04.2018).

■ **Tablo 2.** Üniversitelerde mevcut ve mevcut olmayan orman fakültesi kurumlarının isimleri, isim verilme yılları ve 2017 yılı kontenjanları.

İsim verilme yılı	Mevcut olmayanlar	İsim verilme yılı	Mevcutlar	2017 kontenjanı ^[6]
1948	Istanbul Üniversitesi Orman Fakültesi	2018	Istanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Orman Fakültesi	95
		1963	Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi	85
1992	Abant İzzet Baysal Üniversitesi Orman Fakültesi	2006	Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi	40
1992	Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Orman Fakültesi	2008	Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi	25
1992	Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi	2018	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Orman Fakültesi	60
2001	Gazi Üniversitesi Orman Fakültesi	2006	Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi	30
1992	Kafkas Üniversitesi Orman Fakültesi	2007	Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi	25
1994	Ankara Üniversitesi Orman Fakültesi	2007	Çankırı Karatekin Üniversitesi Orman Fakültesi	20
		1992	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Orman Fakültesi	30
		2012	Karabük Üniversitesi Orman Fakültesi	-
		2010	Izmir Katip Çelebi Üniversitesi Orman Fakültesi	-
		2010	Bursa Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi	40

te ise *Istanbul Üniversitesi Orman Fakültesi* öğretim üyelerinin 2018 yılına kadar yaptığı yayınlarına yapılan atıflardan *Istanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Orman Fakültesi* olarak yararlanamamasına bağlı olarak itibar kaybıdır.

Istanbul Üniversitesi Orman Fakültesi'nin kapatılıp *Istanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Orman Fakültesi*'nin açılması için öne sürülen gerekçenin başında bölünen üniversitelerin öğrenci sayıları bulunmaktaydı (Komisyon Görüşmeleri, 2018; Meclis Görüşmeleri, 2018a, 2018b, 2018c). 2018 yılında üniversitelerin bölünmesiyle ilgili kanun kapsamında işlem yapılanlar; *Istanbul Ü. Orman Fakültesi*, *Karadeniz Teknik Ü. Orman Fakültesi*, *Süleyman Demirel Ü. Orman Fakültesi* ve *Kahramanmaraş Sütçü İmam Ü. Orman Fakültesi*'dir. Bölünmeye uğrayan üniversitelerin orman fakültelerinin ilk üçü kendi alanında lisans öğrenci kontenjanlarını dolduran orman fakülteleridir (Atmış, 2013). Orman fakültelerinin eğitim-öğretimiyle ilgili yapılan bütün meslek değerlendirmelerinde kontenjan fazlalığı dile getirilmiştir (Atmış, 2013). Benzer durum, orman fakültelerinin diğer bölümleri olan Orman Endüstri Mühendisliği ve Peyzaj Mimarlığı için de geçerlidir. Üniversitelerin bölünme gerekçesi olan fazla öğrenci sayısı (Komisyon Görüşmeleri, 2018; Meclis Görüşmeleri, 2018a, 2018b, 2018c), bölünme sonunda orman fakültelerindeki öğrenci sayısını değiştirmemiştir. En son açılan üniversitelerdeki orman fakültelerinde 2017 yılı kontenjanı öğrenci sayısı 25 iken, 161 yıllık İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesinin 95, Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesinin 85 ve Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesinin ise 60 olarak belirtilmiştir. Söz konusu rakamlara çeşitli şekiller-

de yapılan geçişler ve yabancı öğrenciler dahil değildir. Kaldı ki bu fakültelerin dışındaki orman fakültelerinin hem öğrenci kontenjanı düşüktür (■ Tablo 2) hem de kontenjanları dolmaktadır. 2018 yılında üniversiteleri bölen kanunun gerekçesi olarak üniversite düzeyinde öğrenci sayısının sorun olarak görülmesi yerine fakülte ve bölüm ölçeğinde öğrenci sayısının azlığı veya fazlalığının sorun olarak görülmesi gerekmektedir.

Sonuç

Ormanlık yükseköğretim kurumlarının isim değişikliklerinin ilk dönemi, 1857–1934 yılları arasında yaşanmıştır. Kurum, kurulduğu 17 Kasım 1857'den 1910'a kadar 53 yılda çeşitli bakanlıklara bağlı akademik birim olarak eğitim vermiştir. Ormanlık yükseköğretimi bu süreçte, konusunda artan birikime bağlı olarak bağımsızlaşmıştır. *Orman Mektebi* 1934 yılında Tarım Bakanlığına bağlı Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsüne, Orman Fakültesi ismiyle bağlanmıştır. 77 yıllık bir dönemde ormanlık yükseköğretim kurumunun ismi, 6 defa değiştirilmiştir. Bu dönemde *Orman Mektebi* ismi *YZE Orman Fakültesi*'ne dönüşmüştür. Tüm bu isim değişikliklerinin önemli kısmı devlet kurumlarında yapılanmanın gerçekleştiği dönemde olmuştur.

Ormanlık yükseköğretim kurumu, 1857 yılında başlayan eğitimine 1948 yılına kadar yaklaşık 90 yıl boyunca çeşitli bakanlıklara bağlı olarak devam etmiş ve bu sürede kurumsal kimliğini pekiştirerek, birikimlerini artırarak olgunlaşmış, bağımsız akademik bir yükseköğretim kurumu olmuştur. Bu süreçlerde ormanlık yükseköğretim kurumunun isim değişiklikleri; kurumu ve kültürünü geliştirici nitelikte olduğundan öğretim üye-

[6] <https://www.osym.gov.tr/TR,13263/2017-osys-yuksekoğretim-programlari-ve-kontenjanlari-kilavuzu.html> (Erişim tarihi: 30.06.2018).

lerinin önerdiği ve talep ettiği gelişmelerdir. Özellikle 1948 yılında gerçekleşen isim değişikliği ile ilgili olarak; öğretim üyeleri, Orman Fakültesi, Dekanlık ve siyasilere (hükümet) arasında iletişimin ne kadar güçlü olduğunu destekleyen belgeler bulunmaktadır (Belge, 1945; Belge, 1946; Belge, 1947a, 1947b; Belge, 1948a). 1940'lı yıllarda üç yıldan biraz fazla süren bu yazışmalar sonucunda Tarım Bakanlığına bağlı olan *YZE Orman Fakültesi*'nin ismi, *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi* olarak değiştirilmiştir.

Ormanlık yükseköğretim kurumlarında 2006–2018 yılları arasında isim değişikliklerinin yaşandığı dönem bu çalışmada, daha önceki isim değişikliklerinden farklı olarak kapa-aç dönemi olarak isimlendirilmiştir. Türkiye'de 1992 yılından sonra açılan orman fakültelerinin Rektörlükleri başka illerde bulunuyordu. Orman fakültelerinin bulunduğu illerde 2006 yılından itibaren üniversiteler kurulunca mevcut orman fakülteleri de bu yeni üniversitelere bağlanmıştır. Söz konusu bu orman fakültelerinin kuruluşunda ve isim değişikliklerinde öğretim üyelerinin, kurumların ve sivil toplum kuruluşlarının görüşleri dikkate alınmamıştır. Bu dönemde yaşanan diğer isim değişikliği ise 2018 yılında gerçekleşmiştir. Bu değişiklikte, Türkiye'de ormanlık yükseköğretiminin ilk kurumu, gövdesi (1857–1972 arası tek kurum, 1972–1992 arası iki kurumdan biri) ve diğer kurumların kaynağı olarak kabul edilen *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi* kurumsal kimliğini kaybetmiştir. Bu dönemde mevcut 12 orman fakültesinin 7'sinin ismi değiştirilmiştir. İsim değişikliklerinin yoğun yaşandığı bu dönemin son uygulaması olan 2018 yılındaki değişiklik; İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi kurulları ve öğretim üyelerinin bilgisi dışında gerçekleşmiş ve akademik kurulun, öğretim üyelerinin ve ormanlık sivil toplumlarının görüşleri karar vericiler tarafından görmezlikten gelinmiştir.

Ormanlık yükseköğretiminde yaşanan isim değişiklikleri sorunu, sadece bu alana özgü olmayıp, yükseköğretimin genel sorunu niteliğindedir. Konunun, kurum isimlerinin işlevleri, korunmasının faydaları, isim değişikliklerinin nedenleri, nasıl yapılması gerektiği, kurum yönetim kültürüyle isim değişiklikleri arasındaki ilişkiler gibi çeşitli yönleri bulunmaktadır. Bu çalışmayla söz konusu alanlarda oluşacak birikime katkı sağlanması ümit edilmektedir.

Teşekkür

Orman Fakültesinin tarihi evraklarını inceleme ve bu çalışmada kullanma iznini (Sayı: 14306082-805.02.05 ve 11.05.2018 tarihli) veren Dekan Prof. Dr. Turgay Akbulut'a, çalışmayı başından sonuna kadar okuyan ve değerli eleştirilerini paylaşan Prof. Dr. Ünal Akkemik'e, Prof. Dr. H. Barış Tecimen'e, Doç. Dr. Taner Okan'a, Öğr. Gör. İlker Esin'e teşekkürlerimi sunarım.

Fon Desteği / Funding: Bu çalışma herhangi bir resmi, ticari ya da kar amacı gütmeyen organizasyondan fon desteği almamıştır. / *This work did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.*

Etik Standartlara Uygunluk / Compliance with Ethical Standards: Yazar bu makalede araştırma ve yayın etiğine bağlı kaldığını, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na ve fikir ve sanat eserleri için geçerli telif hakları düzenlemelerine uyulduğunu ve herhangi bir çıkar çakışması bulunmadığını belirtmiştir. / *The author stated that the standards regarding research and publication ethics, the Personal Data Protection Law and the copyright regulations applicable to intellectual and artistic works are complied with and there is no conflict of interest.*

Kaynaklar

- 7141 Sayılı Kanun (2018, 18 Mayıs). Yükseköğretim Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. *Resmî Gazete*, 30425.
- Akkemik, Ü., & Okan, T. (2013). İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü'nde eğitim-öğretimin tarihsel gelişimi, bugünkü durumu ve akreditasyon süreci. *1857'den Günümüze Ormanlık Çalıştay*, 17–19 Kasım 2013, İstanbul (s. 124–179).
- Anonim (1971). Ordinaryüs Profesör Esat Muhlis Oksal: Hayatı, hizmetleri ve eserleri. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi Seri B*, 21(1), 3–10.
- Atmış, E. (2013). Türkiye'de Orman Mühendisliği eğitim-öğretiminin etkileyen güncel politikaların değerlendirilmesi. *1857'den Günümüze Ormanlık Çalıştay*, 17–19 Kasım 2013, İstanbul (s. 65–76).
- Baytop, T. (1985). Eczacı Mektebi tarafından kullanılan binalar. T. Baytop (Ed.), *Türk eczacılık tarihi*, (s. 219–235). İstanbul: İ. Ü. Eczacılık Fakültesi Yayın no: 47.
- Belge (1945, 16 Ekim). *Fakülte Meclisi toplantı kararları*. Toplantı no: 10; 7–8.03.1945.
- Belge (1946, 25 Haziran). *Fakülte Meclisi toplantı kararları*. Toplantı no: 12; 25.06.1946.
- Belge (1947a, 7 Ocak). *Fakülte Meclisi toplantı kararları*. Toplantı sıra: 7; 07.01.1947.
- Belge (1947b, 6–7 Şubat). *Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Divan toplantı kararları*. Toplantı sayısı: 19; 6–7.02.1947.
- Belge (1948a, 21 Ocak). *Fakülte Meclisi kararı*, 1 sayfa, 21.01.1948.
- Belge (1948b, 19 Kasım). *Profesörler Kurulu kararı*. Karar no: 23, 1 sayfa, 19.11.1948.
- Belge (1948c, 23 Kasım). *Profesörler Kurulu kararı*. Karar no: 25, 1 sayfa, 23.11.1948.
- Berkes, F., & Kışlalıoğlu, M. (1990). *Ekoloji ve çevre bilimleri*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çağlar, Y. (1979). *Türkiye'de ormanlık politikası*. Ankara: Çağ Matbaası.
- Eraslan, İ. (1973). *Türkiye'de Devlet Ormanlarında idare amaçları tesbitinin bukuki, teori ve pratik esasları*. İstanbul: İ.Ü. Orman Fakültesi Yayın no: 1843/194.
- Eraslan, İ. (1989). *Türkiye'de ormanlık öğretim ve eğitim kurumlarının tarihsel gelişimi*. İstanbul: Ormanlık Eğitim ve Kültür Vakfı Yayın no: 1.
- Ergun, P. (2004). *Türk Kültüründe ağaç kültürü*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını: 305.
- Fakülte Akademik Kurulu Kararları (2018). *İ.Ü. Orman Fakültesi'nin 26.04.2018 tarihli Akademik Genel Kurul kararları*. Erişim adresi <http://>

- orman.istanbul.edu.tr/duyuru/26-04-2018-tarihliakademik-genel-kurul-gorusu-68003600390064006F005200390062003500700051003100 (30 Nisan 2018).
- Gümüş, C. (2012). Türkiye’de ormançılık eğitiminin tarihsel gelişimi. *5531 Sayılı Kanun’un Yüksek Öğretim ve Eğitime Yansımalarının İrdelenmesi ve Hedefleri Kongresi*, TMMOB Orman Mühendisleri Odası, 23–24 Kasım 2012, Kastamonu (s. 31–45).
- Gümüş, C. (2016). Historical development of forestry education in the context of forest resources management in Turkey. *Türkiye Ormançılık Dergisi*, 17(1), 93–98.
- Günay, D., & Günay, A. (2017). Türkiye’de yükseköğretimin tarihsel gelişimi ve mevcut durumu. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 7(3), 156–178.
- Gündüz, M. (2015). *Osmanlı eğitim mirası*. İstanbul: Doğu Batı Yayınları.
- İlkmen, N. (1974). Prof. Dr. Şeref Nuri İlkmen’in konuşması. *İ.Ü. Orman Fakültesi Öğretim Üyelerinden 1973 Yılında Emekliye Ayrılanlar: Prof. Dr. Şeref Nuri İlkmen, Prof. Dr. Abdulgafur Acatay, Prof. Dr. Selâhattin İnal İçin Düzenlenen Törende Yapılan Konuşmalar* (s. 19–35). İstanbul: Sermet Matbaası.
- Kaynar, M., & Parlak, İ. (2005). *Her ‘ile bir üniversite: Türkiye’de yüksek öğretim sisteminin kökü*. Ankara: Paragraf Yayınları.
- Kazancıgil, A. (2013). İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültelerinin (İstanbul Cerrahpaşa) tarihçesi. Türkiye’de çağdaş tıp eğitiminin başlangıcı. A. Kazancıgil, H. Hatemi, & A. Vergili (Eds.), *Bilim tarihi ve yazıları* içinde (s. 112–187). İstanbul: İşaret Yayınları.
- Keskin, Ö. (2013). Osmanlı İmparatorluğunda ormançılık eğitiminin gelişimi: Orman Mektebi-İ. 1857’den Günümüze Ormançılık Çalıştayı, 17–19 Kasım 2013, İstanbul (s. 13–17).
- Komisyon Görüşmeleri (2018). TBMM, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2311). *Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu 25.04.2018 tarihli görüşmeleri*. Yasama dönemi 26, Yasama yılı 3, Sıra sayısı: 556. Ankara: TBMM.
- Komisyon Raporları (1947). *Yüksek Ziraat Enstitüleri Kanunu Tasarısı ve Tarım, Millî Eğitim ve Bütçe Komisyonları raporları (1/288)*. Sıra sayısı: 176, 22.12.1947, Ankara: TBMM.
- Kutluk, H. (1957). Fransız ormancıları nasıl getirildi? Orman Mektebi kimlerin isteği ile ve ne suretle açıldı? H. Kutluk, & H. Asmaz (Eds.), *Türkiye ormanlığı 100. tedaris yılına girerken* içinde (s. 18–21). Ankara: Türkiye Ormanlıklar Cemiyeti Yayınları.
- Meclis Görüşmeleri (1948). Türkiye Büyük Millet Meclisi 77’inci Birleşim, 28 Haziran 1948 Pazartesi. *TBMM Tutanak Dergisi*, 12, 411–438.
- Meclis Görüşmeleri (2018a). Türkiye Büyük Millet Meclisi 94’üncü Birleşim, 2 Mayıs 2018 Çarşamba. *TBMM Tutanak Dergisi*, 72, 308, 321, 336–413, 421–428.
- Meclis Görüşmeleri (2018b). Türkiye Büyük Millet Meclisi 95’inci Birleşim, 3 Mayıs 2018 Perşembe 2018. *TBMM Tutanak Dergisi*, 72, 509–566.
- Meclis Görüşmeleri (2018c). Türkiye Büyük Millet Meclisi 96’ncı Birleşim, 8 Mayıs 2018 Salı. *TBMM Tutanak Dergisi*, 73, 123–221.
- Özdenmez, M., İstanbullu, T., Akesen, A., & Ekizoğlu, A. (1996). *Ormançılık politikası*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayın No: 3968/435.
- Özdönmez, M. (1974). Doç. Dr. Metin Özdönmez’in konuşması. *İ.Ü. Orman Fakültesi Öğretim Üyelerinden 1973 Yılında Emekliye Ayrılanlar: Prof. Dr. Şeref Nuri İlkmen, Prof. Dr. Abdulgafur Acatay, Prof. Dr. Selâhattin İnal İçin Düzenlenen Törende Yapılan Konuşmalar* (s. 12–18). İstanbul: Sermet Matbaası.
- Pamay, B., Çanakçıoğlu, H., Özdönmez, M., & İstanbullu, T. (1972). *Türkiye’de ormançılık öğretim ve eğitimin gelişimi ile İ.Ü. Orman Fakültesi kürsü kuruluşları ve çalışmaları*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayın no: 208/1886.
- Parkin, R. (1997). Tree marriage in India. In K. Seeland (Ed.), *Nature is culture* (s. 51–65). Bradford: Intermediate Technology Publications Ltd.
- Sakıcı, O. E., & Ayan, S. (2013). Kastamonu’da orman mühendisliği eğitim-öğretiminin dünü, bugünü ve yarını. *1857’den Günümüze Ormançılık Çalıştayı*, 17–19 Kasım 2013, İstanbul (s. 204–213).
- Seeland, K. (1997). Indigenous knowledge of trees and forests in non-European societies. In K. Seeland (Ed.), *Nature is culture* (s. 101–112). Bradford: Intermediate Technology Publications Ltd.
- Yelkinci, Ö. F. (2010). *Türk Modernleşmesi ve II. Abdülhamid’in eğitim hamlesi*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Yıldırım, T., Erol, S. Y., & Şahin, G. (2013). Alman ormancı bilim adamlarının Türkiye ormanlığı ve ormançılık eğitimine katkıları. *1857’den Günümüze Ormançılık Çalıştayı*, 17–19 Kasım 2013, İstanbul (s. 3–12).
- Yund, K. (1957). Yüz yıllık ormançılık öğretimine bakış. H. Kutluk, & H. Asmaz (Eds.), *Türkiye ormanlığı 100. tedaris yılına girerken* içinde (s. 22–29). Ankara: Türkiye Ormanlıklar Cemiyeti Yayınları.

Bu makale Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 Unported (CC BY-NC-ND 4.0) Lisansı standartlarında; kaynak olarak gösterilmesi koşuluyla, ticari kullanım amacı ve içerik değişikliği dışında kalan tüm kullanım (çevrimiçi bağlantı verme, kopyalama, baskı alma, herhangi bir fiziksel ortamda çoğaltma ve dağıtma vb.) haklarıyla açık erişim olarak yayımlanmaktadır. / *This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 Unported (CC BY-NC-ND 4.0) License, which permits non-commercial reuse, distribution and reproduction in any medium, without any changing, provided the original work is properly cited.*

Yayıncı Notu: Yayıncı kuruluş olarak Deomed bu makalede ortaya konan görüşlere katılmak zorunda değildir; olası ticari ürün, marka ya da kuruluşlarla ilgili ifadelerin içerikte bulunması yayıncının onayladığı ve güvence verdiği anlamına gelmez. Yayıncının bilimsel ve yasal sorumlulukları yazar(lar)ına aittir. Deomed, yayınlanan haritalar ve yazarların kurumsal bağlantıları ile ilgili yargı yetkisine ilişkin iddialar konusunda tarafsızdır. / **Publisher’s Note:** The content of this publication does not necessarily reflect the views or policies of the publisher, nor does any mention of trade names, commercial products, or organizations imply endorsement by Deomed. Scientific and legal responsibilities of published manuscript belong to their author(s). Deomed remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.